

СЕКЦІЯ 4. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Котух Є. В.

*доктор наук з державного управління,
кандидат технічних наук, доцент,
професор кафедри кримінальних розслідувань
Державного податкового університету
м. Ірпінь, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4997-620X>*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-323-4-14>

ПРІОРИТЕТИ ТА ВИКЛИКИ ТОКЕНІЗАЦІЇ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАЛУЧЕННЯ ЦІЛЬОВОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Процеси цифрової трансформації у всіх аспектах життя в Україні вплинули на розвиток різних сфер, включаючи соціальні та економічні, і породили нові політичні, економічні зв'язки на рівнях держави та територіальних громад. Новітні технології вплинули й на процеси створення та розподілу громадських ресурсів, призвели до виникнення нових цифрових об'єктів економічних відносин. Механізми набуття прав на ці об'єкти, їх захист та збереження стали предметом наукових досліджень та законодавчих ініціатив. Вони відображають зміни, які виникли внаслідок децентралізації та автономізації світових фінансових потоків, виведення великої кількості цінностей в цифровій формі, які не залежать від діяльності державних банків та регуляторів.

У сучасних умовах цифрових технологій виникають нові явища. Одним з яких стали віртуальні активи у різних формах. Наразі немає чіткого розуміння та стандартизованої класифікації віртуальних активів, і термінологічний апарат потребує уточнень в контексті багатьох нормативно-правових вимірів.

Ринки капіталу все ще перебувають на початковій стадії впровадження технологій блокчейну та розподіленого реєстру і поки що вивчають можливості їх використання. Україна відома як одна з провідних країн у світі у сфері блокчейну та криптовалют, де активно розвивається ринок віртуальних активів.

Однією з можливих стратегій використання є створення цифрових токенизованих активів, де токен відображає права або інтереси, що існують у цифровому вигляді у блокчейні (наприклад, несертифіковані цінні папери), або представляє реальний актив (наприклад, нерухомість). Токенізація – це процес перетворення прав або власності на актив у формі цифрового токена, який неможливо видалити з реєстру блокчейну. Токенізацію можна застосовувати до різних видів активів, включаючи фінансові інструменти (наприклад, акції та облігації), матеріальні активи (наприклад, нерухомість та дорогоцінні метали) та інтелектуальну власність. Основні переваги токенизації включають підвищення ліквідності, швидкі розрахунки, зниження витрат та більш ефективне управління ризиками. Ці переваги можуть сприяти залученню інвестицій, розвитку держави та територіальних громад [1]. Водночас, на погляд автора, актуальним питанням залишається вирішення наступних протиріч:

– **Регуляторна невизначеність:** брак нормативно-правового урегулювання використання токенизації в державному секторі через відсутність чітко визначеної правової бази створює невизначеність як для державних установ, так і для компаній, зацікавлених у використанні механізмів цифровізації активів.

– **Питання безпеки:** токенизація покладається на надійні заходи безпеки для захисту конфіденційних даних і цифрових активів; таким чином, забезпечення заходів з інформаційної безпеки токенизованих активів і даних у державних системах має вирішальне значення для запобігання зломам, шахрайству та кібератакам.

– **Відсутність інфраструктури:** впровадження технологій токенизації потребує належної інфраструктури та технічних можливостей, а також сталого процесу організації проєктної діяльності в сфері інформаційних технологій.

– **Цифрова грамотність:** токенизація включає складні технологічні процеси та концепції, тому актуальним завданням є забезпечення того, щоб державні службовці володіли необхідною цифровою грамотністю та навичками для ефективного керування токенизованими активами.

– **Сумісність:** досягнення взаємодії між різними урядовими установами та системами має вирішальне значення для ефективного використання токенизації, що потребує забезпечення безпроблемного обміну та інтеграції токенизованих активів і даних між різними фізичними інфраструктурами та установами.

– **Громадська довіра:** зміцнення громадської довіри до технологій токенизації має важливе значення, особливо в таких секторах, як охорона здоров'я та фінанси, де задіяні конфіденційні дані, тому актуальним завданням є забезпечення впевненості громадян у безпеці та конфіденційності їхніх даних, і це є серйозною проблемою.

– **Масштабованість:** оскільки державний сектор має справу з величезною кількістю даних і транзакцій, забезпечення того, щоб рішення для токенизації могли масштабуватися відповідно до вимог уряду, може бути складним завданням.

– **Прив'язка до постачальника:** залежність від сторонніх постачальників для рішень токенизації може призвести до прив'язки до постачальника, коли державні установи стають сильно залежними від конкретного постачальника, що потенційно обмежує гнучкість і конкуренцію.

– **Конфіденційність даних:** токенизація повинна відповідати стандартам захисту даних, щоб захистити конфіденційні дані громад та держави, що будуть невід'ємною частиною смарт-контрактів.

– **Бюджет:** впровадження та підтримка рішень токенизації можуть бути дорогими. Організаціям державного сектору може знадобитися виділити значний бюджет для створення інфраструктури, навчання та поточного обслуговування.

Зрозуміло, що першочерговим завданням є вирішення нормативно-правових протиріч, тому завдання, що стоїть перед вітчизняною правовою системою, теоретиками і практиками економіки та фінансів, державними управлінцями, є комплексним [2]. Впровадження технічних засобів та інтеграція способів набуття, реалізації та захисту прав на вказані об'єкти в рамках вже сталих економічних моделей взаємовідносин залежать від цілісного та взаємоузгодженого розуміння правової природи цифрових активів, їх видів та ключових характеристик.

Література:

1. Пантелєєва Н. М. Фінансова безпека в умовах цифрової економіки: очікування і реальність. *Фінансовий простір*. 2020. № 2 (38). С. 22–37.

2. Пестовська З. С. Токенизація економіки України: мрія чи реальність. *Академічний огляд*. 2022. № 1. С. 24–34.